

Muisto 15.7.2021/STM/AVL

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan soveltamista koskeva ilmoitus

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 artiklan mukaan sopimuspuolen on noudatettava vähintään kahtakymmentä peruskirjan I osan kappaletta. Valituista kappaleista on ilmoitettava Euroopan neuvoston pääsihteerille. Myös peruskirjan ratifioinnin jälkeen tehtävistä velvoitteiden valinnasta on ilmoitettava pääsihteerille, jolloin ne tulevat voimaan kuukauden ensimmäisenä päivänä kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun pääsihteeri on ottanut ilmoituksen vastaan.

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 13 artiklan mukaan peruskirjassa olevat paikallisen itsehallinnon periaatteet koskevat kaikkia sopimuspuolen alueella olevien paikallisviranomaisten ryhmiä. Kukin sopimuspuoli voi kuitenkin tallettaessaan ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa määritellä ne paikallis- tai aluehallintoviranomaisten ryhmät, joihin se aikoo rajata peruskirjan soveltamisen tai jotka se aikoo sulkeasen soveltamisalan ulkopuolelle. Se voi myöskin sisällyttää peruskirjan soveltamisalaan muita paikallis- tai aluehallintoviranomaisten ryhmiä Euroopan neuvoston pääsihteerille myöhemmin tehtävällä ilmoituksella.

Selvitys listatekstin eroista

Tasavallan Presidentti päätti 29.6.2021 Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamisesta. Esittelylistan tekstissä oli kuvattu, että peruskirjaa sovelletaan Suomen kuntiin viittaamatta kuitenkaan erikseen Ahvenanmaan kuntiin. Peruskirjaa sovelletaan tällä hetkellä kuntiin koko maassa eikä tältä osin oikeustila muutu. Peruskirjaa sovellettaisiin ilmoituksen jälkeen osittain myös hyvinvointialueisiin. Listatekstissä kuvattiin ne kohdat yksilöidysti, joiden osalta ilmoitus rajaa peruskirjan soveltamista. Rajaukset koskevat hyvinvointialueiden aloiteoikeutta (yleinen toimiala), verotus- ja maksun määräämisoikeutta sekä lainanotto-oikeutta.

Korjattavassa päätöksessä ilmoitus oli kirjoitettu edellä mainittuihin rajauksiin perustuen, kun taas ilmoituksessa asia on kuvattu sovellettaviin säännöksiin viitaten. Tekstien erot ovat seuraavat:

Ponsiteksti	Listateksti/sisältö
Eduskunta hyväksyisi annettavaksi Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan peruskirjan ratifioinnin jälkeen tapahtuneiden hallintorakenteiden muutosten johdosta peruskirjaa sovelletaan Suomessa paikallishallintoon ("kunnat"). Kuntia suuremmilla itsehallintoalueilla (Manner-Suomen "hyvinvointialueet") peruskirjaa sovelletaan seuraavilta osin: 2 artikla, 3 artikla, 4 artiklan 1 ja 3-6 kappale, 5 artikla, 6 artikla, 7 artikla, 8 artikla, 9 artiklan 1, 2	<p>Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan hyväksymiseen tehdään seuraava peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukainen ilmoitus:</p> <p>Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaa sovelletaan Suomen kuntiin.</p> <p>Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjaa sovelletaan hyvinvointialueisiin lukuun ottamatta 4 artiklan kappaletta 2 sekä 9 artiklan kappaletta 3 ja 8. Peruskirjan 4 artiklan 2 kappaleen mukaan paikallisviranomaisten toimivaltuuksien tulee yleensä olla täydellisiä ja rajoittamattomia eikä mikään muu viranomainen, keskus- tai aluehallintoviranomainen</p>

ja 4–7 kappaleet, 10 artikla ja 11 artikla. Koska edellä mainitut hallintorakenteiden muutokset eivät koske Ahvenanmaan itsehallintoaluetta, sovelletaan peruskirjaa Ahvenanmaalla paikallishallintoon ("kunnat").

saa heikentää tai rajoittaa niitä, ellei laissa toisin säädetä. Peruskirjan 9 artiklan 3 kappaleen mukaan ainakin osan paikallisviranomaisten taloudellisista voimavaroista tulee muodostua paikallisista veroista ja maksuista, joiden suuruudesta niillä on oikeus päättää lain asettamissa rajoissa. 8 kappaleen mukaan paikallisviranomaisilla tulee lain asettamissa rajoissa olla mahdollisuus päästä kansallisille pääomamarkkinoille, jotta ne voisivat ottaa lainaa pääomasijoituksiinsa.